

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ 27 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1984 | ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ | ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 146

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 413

Τροποποίηση του αναλυτικού προγράμματος των σχολείων Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

α) Τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 28 και της παραγράφου 4 του άρθρου 31 του Νόμου 309/76 «περί οργανώσεως και διοικήσεως της Γενικής Εκπαιδεύσεως».

β) Τις διατάξεις των άρθρων 1 και 4 της κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Η/5421/82 με τίτλο «ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων» (ΦΕΚ 474, τ. Β', 13.7.82).

γ) Τις πράξεις 60, 61, 79 του 1983 και 7, 12, 16, 20, 23, 25, 28, 34, 37, 45, 59, 67 του 1984 του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ), στις οποίες διατυπώθηκε η σχετική γνώμη του σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 2 του Νόμου 186/1975.

δ) Τη σχετική γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας που περιέχεται στην 548/84 πράξη του, με πρόταση του αρμόδιου Υφυπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1.

1. Στο εδάφιο α' της παραγράφου 2 της διδακτέας ύλης του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας από μετάφραση της Α' τάξης Γυμνασίου, όπως ορίζεται από το άρθρο 2 του Π. Δ/τος 831/77 (ΦΕΚ 270, τ. Α', 20.9.77, σελίδα 2513), η περίοδος «Κατόπιν θα διδαχθούν ..... στις κορυφαίες της στιγμές» αντικαθίσταται ως εξής: «Κατόπιν θα διδαχθούν οι ενότητες:

Κεφάλαιο Α'

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ & ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

1. Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ (εναρμόνιση της κατοικίας με το περιβάλλον και την ιστορία του τόπου, προσανατολισμός της κατοικίας, φυσικός φωτισμός).

2. ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ (για καλή λειτουργικότητα, για εξοικονόμηση χώρου, για αισθητική ομορφιά).

3. ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ (αρχιτεκτονική έπιπλα, διακόσμηση, υφαντά, κεντήματα, παραδοσιακές μορφές διακόσμησης, διακόσμηση και πρακτική ωφελιμότητα).

4. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ (είδη εξοπλισμού και επίπλωσης, οι υπερβολές και το μέτρο, αναλογία και χάρη).

5. Η ΑΝΕΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑ (λόγω μεγέθους, ως αποτέλεσμα καλής διευθετήσεως, λύσεις πρακτικών δυσκολιών).

6. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΔΩΜΑΤΙΟΥ (για συνηθισμένα άτομα, για άτομα με ειδικές ανάγκες, απλότητα και πρακτικότητα, χώροι τακτοποίησης ατομικών ειδών).

Κεφάλαιο Β'

ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

7. Ο ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ηλεκτρισμός, ηλιακή ενέργεια, αιολική ενέργεια, άλλοι τρόποι εξοικονόμησης ενέργειας).

8. ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ (είδη χρήση τους, συντήρησή τους, βαθμός επικινδυνότητας).

9. ΘΕΡΜΑΝΣΗ - ΨΥΞΗ (φυσικός αερισμός, είδη θέρμανσης, ψύξη, ζεστό νερό).

10. ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ (αγροτικές περιοχές, η αστική κατοικία, συμβολή των ιδιοκτητών και χρηστών της κατοικίας, καθώς και των κρατικών φορέων).

11. ΑΠΟΦΥΓΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ (να μάθουμε τη χρήση των οικιακών συσκευών, μέτρα για την αποφυγή ατυχημάτων, αντιμετώπιση ατυχημάτων).

Μέρος Β'

ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ

Κεφάλαιο Α'

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ

12. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ (λόγοι βιολογικοί, κοινωνικός περίγυρος, ιστορική αναδρομή, η προσωπική περιποίηση).

13. Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ (η αίσθηση του μέτρου, το προσωπικό ταίριασμα, ούτε ατημελησία ούτε υπερβολή).

14. ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ (εμφάνιση και άνεση, ανθυγιεινά φορέματα το υπερβολικό σε ποσότητα ντύσιμο αιτία ασθενείας, μαλθακότητα και σκληραγώγηση του σώματος).

Κεφάλαιο Β'

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

15. Η ΥΠΕΡΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ (πλήθος, ποικιλία, φτηνό κόστος, ευκολία, πιθανότητες εξαπάτησης).

16. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΓΚΩΝ - ΑΓΟΡΩΝ (αναγκαιότητα προγραμματισμού, τρόποι και επιτυχία προγραμματισμού, οικογενειακό συμβούλιο).

17. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΣΤΑ ΜΑΓΑΖΙΑ (ποιότητα, κόστος, ανάγκη χρήσης, εποχή, «προσφορές», «ευκαιρίες», «εκπτώσεις», έλεγχος τιμών και ποιότητας, άσκοπες περιπλανήσεις, αγορά από την πηγή και από μεταπωλητές, ετικέτες, εντιμότητα στις συναλλαγές).

18. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ (Ελληνικά και Ξένα υφάσματα, είδη υφασμάτων, αντοχή, κόστος).

19. ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ (καθαριότητα, αποθήκευση, θερινά και χειμερινά ενδύματα, σωστή ταξινόμηση).

20. ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΕΙΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ (αναγκαιότητα, βασικές τεχνικές γνώσεις, ωφέλειες από τις επιδιορθώσεις ενδυμάτων).

Κεφάλαιο Γ'

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

21. ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΑΤΡΟΝ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ
22. ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ.
23. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΡΑΦΗ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΡΑΠΤΙΚΗΣ.

Κεφάλαιο Δ'

Η ΜΟΔΑ

24. ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ.
25. ΟΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ ΣΤΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ.
26. Η ΜΟΔΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ».

5. Ο σκοπός και η διδακτέα ύλη της Γλωσσικής Διδασκαλίας του μαθήματος της Νεολληνικής Γλώσσας και Γραμματείας των Α' και Β' τάξεων του Γυμνασίου, όπως ορίζεται από το άρθρο 2 του Π. Δ/τος 831/77 (ΦΕΚ 270, τ. Α', 20.9.77, σελίδες 2514-2516) αντικαθίσταται ως εξής:

«ΤΑΞΗ Α'

1. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

Η Γλωσσική Διδασκαλία του Γυμνασίου, που αποτελεί συνέχεια του αντίστοιχου μαθήματος του Δημοτικού, συνενώνει και συνεξετάζει, με τρόπο δημιουργικό και ενεργητικό, την ύλη των παραδοσιακών κλάδων του γλωσσικού μαθήματος, δηλαδή της γραμματικής, των λεξιλογικών ασκήσεων, του συντακτικού και της έκθεσης.

Σκοπός του μαθήματος της γλωσσικής διδασκαλίας είναι να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοούν και να χρησιμοποιούν με ευχέρεια τον πλούτο και τους μηχανισμούς της γλώσσας μας, ώστε να εκφράζονται ορθά και κατά τρόπο προσωπικό, προφορικά και γραπτά, να προάγεται η πνευματική τους συγκρότηση και να διευκολύνεται η επικοινωνία τους με το περιβάλλον.

Ειδικότερα με τη διδασκαλία αυτού του μαθήματος επιδιώκεται:

α) να γνωρίσουν τα Ελληνόπουλα την ψυχοσύνθεση και τον πολιτισμό του λαού μας και να αναπτύξουν τόσο τις προσωπικές όσο και τις εθνικές πνευματικές δυνάμεις,

β) να συλλαμβάνουν οι μαθητές, μέσα από το πλήθος των συγκεκριμένων περιπτώσεων, τους κανόνες που διέπουν τη δομή και τη λειτουργία της γλώσσας, να ασκούνται να τους εφαρμόζουν στην πράξη και να διακρίνουν τα διάφορα γλωσσικά επίπεδα (λαϊκή γλώσσα, λόγια γλώσσα, επιστημονικός λόγος κ.α.).

γ) να εμπλουτίζουν το λεξιλόγιο τους και να συλλαμβάνουν τη σημασία των λέξεων με όλους τους δυνατούς τρόπους (σύνδεση των λέξεων με τα πράγματα, συμφραζόμενα, κυριολεκτική και μεταφορική χρήση, μορφήματα, παραγωγή και σύνθεση, συσχέτιση συνώνυμων και αντίθετων, σχήματα λόγου κ.λπ.),

δ) να αναγνωρίζουν, να σπουδάζουν και να συνθέτουν ευρύτερα σύνολα λέξεων και να αναπαράγουν μορφοσυντακτικά φαινόμενα:

1) με ασκήσεις πάνω στο συνταγματικό και παραδειγματικό άξονα της γλώσσας,

2) με ασκήσεις ανάλυσης των προτάσεων σε άμεσα συστατικά,

3) με ασκήσεις πάνω σε μετασχηματιστικά πρότυπα,κ.α.

ε) να μαθαίνουν, να ακούν, να ρωτούν και γενικά να εκφράζονται με δημιουργικότητα, ευχέρεια και φυσικότητα στις ποικίλες μορφές της προφορικής επικοινωνίας και ιδιαίτερα στη συζήτηση,

στ) να ασκούνται στις γραπτές εκθέσεις και γενικότερα στο γραπτό λόγο, ώστε να διατυπώνουν τις σκέψεις τους με πληρότητα, ακρίβεια, σαφήνεια και κομψότητα,

ζ) να ασκούνται στην ορθογραφία, στη χρήση των σημείων στίξης και στην καλαίσθητη εμφάνιση των γραπτών τους,

η) να συνηθίζουν στη χρήση γλωσσικών βοηθημάτων, όπως είναι τα λεξικά (ορθογραφικά, ερμηνευτικά, ετυμολογικά κ.α.) τα βιβλία γλωσσικών ασκήσεων κ.λπ.

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ:

Α. Ο λόγος, προφορικός και γραπτός. Οι λέξεις.

Στόχοι:

1. Πως πραγματοποιείται η επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων με τους διάφορους κώδικες και ποια είναι η σημασία του λόγου, προφορικού και γραπτού.
2. Ποιοι είναι οι φθόγγοι της ελληνικής γλώσσας και ποιά τα γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου που τους αποδίδουν.
3. Τι είναι γενικά παράγραφος, πρόταση, λέξη και σημασιολογική μονάδα.
4. Τα μέρη του λόγου, η έννοια της λειτουργικότητας των λέξεων και ο τρόπος ένταξής τους στις κύριες και δευτερεύουσες γραμματικές κατηγορίες.
5. Λεξιλόγιο ορισμένων τομέων της ζωής με σχετικές ασκήσεις έκφρασης και έκθεσης.
6. Ορθογραφία.

Β. Η δομή της πρότασης γενικά. Τα είδη της πρότασης.

Στόχοι:

1. Τι είναι το ονοματικό και τι το ρηματικό μέρος της πρότασης.
2. Τι είναι τα λεκτικά σύνολα.
3. Ποιοι είναι οι κύριοι όροι της πρότασης (τι είναι υποκείμενο κατηγόρημα, αμετάβατο ρήμα, μεταβατικό ρήμα, συνδετικό ρήμα, αντικείμενο, κατηγορούμενο) και ποιές είναι οι απλές και οι αναπτυγμένες μορφές του ονοματικού και του ρηματικού μέρους της πρότασης.
4. Ποιά είναι τα είδη των προτάσεων ως προς τη δομή τους.
5. Πως γίνεται ο συνδυασμός και η επιλογή των λέξεων και των λεκτικών συνόλων για το σχηματισμό της πρότασης.
6. Με ποιές βάσεις κατατάσσουμε τις προτάσεις σε είδη.
7. Ποιά είναι τα στρώματα του λεξιλογίου της νεοελληνικής.
8. Τι είναι η παραγωγή και η σύνθεση γενικά, ποιές είναι πρωτότυπες, παράγωγες, απλές και σύνθετες λέξεις.

9. Από ποιές λέξεις παράγονται ρήματα.
10. Πως γράφονται οι εκθέσεις που έχουν διηγηματικό και περιγραφικό χαρακτήρα.
11. Λεξιλόγιο ορισμένων τομέων της ζωής με σχετικές ασκήσεις έκφρασης και έκθεσης.
12. Ορθογραφία.

Γ. Η δομή της πρότασης αναλυτικά

Γα. Ανάλυση του ονοματικού συνόλου και εξέταση των μερών του. Η δομή του ονοματικού μέρους της πρότασης.

Στόχοι :

1. Ποιά είναι τα κύρια και ποιά τα δευτερεύοντα συστατικά ενός ονοματικού συνόλου.
2. Ποιές είναι οι κατηγορίες του ουσιαστικού, κύριες και δευτερεύουσες (κύριες : κύριο - κοινό, έμψυχο - άψυχο, ανθρώπινο και μη ανθρώπινο, αριθμητό και μη αριθμητό, συγκεκριμένο - αφηρημένο, δευτερεύουσες : γένος, αριθμός, πτώση, κλίση).
3. Ποιός είναι ο ρόλος του οριστικού και αόριστου άρθρου.
4. Το επίθετο από γραμματική και συντακτική άποψη.
5. Οι ομοιόπτωτοι και ετερόπτωτοι προσδιορισμοί.
6. Ποιά είναι τα συστατικά του ονοματικού μέρους της πρότασης και πως λειτουργούν (μορφές και λειτουργίες του υποκειμένου κ.τ.λ.)
7. Οι κυριότερες κατηγορίες παράγωγων ουσιαστικών και επιθέτων και οι σημασίες τους.
8. Λεξιλόγιο ορισμένων τομέων της ζωής με σχετικές ασκήσεις έκφρασης και έκθεσης.
9. Ορθογραφία.

ΤΑΞΗ Β'

I. Γλωσσική διδασκαλία : ώρα 1

Σκοπός του μαθήματος :
Όπως προβλέπεται ανωτέρω για την Α' τάξη Γυμνασίου.
Διδακτέα ύλη και στόχοι :

Α. Ανάλυση του ρηματικού συνόλου και εξέταση των μερών του. Η δομή του ρηματικού μέρους της πρότασης.

Στόχοι :

1. Οι διαθέσεις, οι φωνές, οι εγκλίσεις, οι χρόνοι και οι συζυγίες των ρημάτων.
2. Τα είδη του αντικειμένου.
3. Η ενεργητική και παθητική σύνταξη.
4. Τα συνδετικά ρήματα και τα είδη του κατηγορουμένου,
5. Οι αντωνυμίες και ο συντακτικός τους ρόλος,
6. Τα επιρρήματα, τα παράγωγα επιρρήματα και οι επιρρηματικοί προσδιορισμοί.
7. Τα συστατικά του ρηματικού μέρους της πρότασης και οι λειτουργίες τους.
8. Τι είναι η σύνθεση, ποιές λέξεις χρησιμοποιούνται ως πρώτα και ποιές ως δεύτερα συνθετικά.
9. Τι είναι γνήσια και τι κατηχρηστική σύνθεση, τι είναι παρασύνθετα.
10. Λεξιλόγιο ορισμένων τομέων της ζωής με σχετικές ασκήσεις έκφρασης και έκθεσης.
11. Ορθογραφία.

Β. Η σύνδεση όρων και προτάσεων. Οι δευτερεύουσες προτάσεις.

Στόχοι :

1. Πως συνδέονται οι όροι και οι προτάσεις γενικά.
2. Τι είναι η παρατακτική σύνδεση.
3. Τι είναι η υποτακτική σύνδεση και ποιές οι κατηγορίες των εξαρτημένων προτάσεων.
4. Ποιες είναι οι ονοματικές προτάσεις.
5. Ποιές είναι οι επιρρηματικές προτάσεις,
6. Πόσων ειδών αναφορικές προτάσεις έχουμε,
7. Τι είναι ο ευθύς και τι ο πλάγιος λόγος,
8. Τι είναι οικογένειες λέξεων και τι ονοματοποιία.

9. Τι είναι οι συγκεκριμένες και τι οι αφηρημένες έννοιες.
10. Ορισμός.
11. Η πολυσημία των λέξεων γενικά, η κυριολεξία και η μεταφορά,
12. Τα ομώνυμα, ομόηχα, παρώνυμα, συνώνυμα, αντώνυμα, ταυτόσημα.
13. Η αλλαγή της σημασίας των λέξεων για λόγους μεταφορικούς και μετωνυμικούς.
14. Σχήματα λόγου.
15. Τι είναι επιστολή και πως γράφεται.
16. Λεξιλόγιο ορισμένων τομέων της ζωής με σχετικές ασκήσεις έκφρασης και έκθεσης.
17. Ορθογραφία».

6. Ο σκοπός και η διδακτέα ύλη του μαθήματος των Αγγλικών όλων των τάξεων του Γυμνασίου, όπως προβλέπεται από το άρθρο 2 του Π.Δ/τος 831/77 (ΦΕΚ 270, τ. Α', 20.9.77) και από το άρθρο 1 του Π.Δ/τος 374/78 (ΦΕΚ 79, τ. Α', 15.5.78), αντικαθίσταται ως εξής :

«Α. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της διδασκαλίας της Αγγλικής στο γυμνάσιο είναι να αναπτύξει στο μαθητή την ικανότητα να αντιλαμβάνεται και να παράγει αυθεντικό προφορικό και γραπτό λόγο προκειμένου να μετέχει εποικοδομητικά σε καθημερινές καταστάσεις επικοινωνίας με άλλα άτομα που μιλάνε την ξένη γλώσσα — κυρίως στο δικό του κοινωνικό χώρο. Πιό συγκεκριμένα, όταν βρεθεί σε πραγματική κατάσταση επικοινωνίας, ο μαθητής πρέπει (α) να αντιλαμβάνεται τα μηνύματα που του μεταδίδονται γραπτά η προφορικά, (β) να παράγει τα μηνύματα αυτά που εξυπηρετούν όσο το δυνατό περισσότερες ανάγκες επικοινωνίας στον κοινωνικό χώρο. Επειδή όμως, η επικοινωνιακή ικανότητα απαιτεί γνώσεις χρήσης (usage) της γλώσσας και χρησιμοποίησής της (use), η διδασκαλία στο γυμνάσιο στοχεύει και στα δύο. Το αποτέλεσμα θα είναι να παράγει ο μαθητής γλωσσικές πράξεις (speech acts) που είναι κατάλληλες για την κάθε κοινωνική περίσταση και που είναι αρκετά σωστές από άποψη γραμματικοσυντακτική ώστε να μην παρεμποδίζεται η επικοινωνία.

Β. ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η διδασκαλία της Αγγλικής στο γυμνάσιο κύριο στόχο έχει να αναπτύξει στο μαθητή κάποιες πνευματικές και κοινωνιογλωσσικές δεξιότητες, έτσι ώστε σταδιακά να αποκτήσει τη δυνατότητα να καταλαβαίνει :

α) Μικρά, απλά αυθεντικά κείμενα, όπως είναι οι αγγελίες, τα προσπέκτους, τα σημειώματα, προσωπικές επιστολές, στήλες εφημερίδων (ειδικές στήλες ψυχαγωγίας, κόμικς, μικρές αγγελίες), γραπτή είδηση, ετικέτες προϊόντων, διαφημίσεις, αφίσσες, οδηγίες χρήσης, καταλόγους κ.λ.π.

β) Απλό προφορικό λόγο όπως εύκολους διαπροσωπικούς διαλόγους, ειδήσεις, το δελτίο καιρού, διαφημίσεις, ανακοινώσεις, αγγελίες, οδηγίες χρήσης, κατασκευής και λειτουργίας, παραγγέλματα, τραγούδια κ.λ.π.

Εξίσου σημαντικός στόχος της διδασκαλίας στο γυμνάσιο είναι να αποκτήσει ο μαθητής, σταδιακά, την ικανότητα να παράγει :

α) Προφορικό λόγο με τη μορφή διαλόγου (σε θέματα που τον ενδιαφέρουν), ανταλλαγής συγκεκριμένων πληροφοριών, διατύπωσης επιθυμιών ή αναγκών του, οδηγιών, ανακοινώσεων κ.λ.π.

β) Γραπτό λόγο για να μπορεί να συμπληρώσει ένα έντυπο, να γράψει ένα σημείωμα ή ένα σύντομο φιλικό γράμμα, να κάνει μια λίστα, να σηματοδοτήσει, να δώσει τίτλους σε εικόνες, να κάνει κάποιο πρόγραμμα, να δώσει οδηγίες χρήσης, λειτουργίας και κατασκευής κ.λ.π.

Πιο συγκεκριμένα :

1. Για να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο, ο μαθητής του γυμνασίου πρέπει να αναπτύξει τις παρακάτω δεξιότητες :

1.1. Να καταλαβαίνει την πληροφορία που μεταδίδεται άμεσα, χωρίς περιφράσεις και να μπορεί κι ο ίδιος να εκφραστεί με τον τρόπο αυτό.

1.2. Να καταλαβαίνει την πληροφορία που μεταδίδεται έμμεσα, με κάποια υπονοούμενα, κάνοντας υποθέσεις και βγάζοντας κάποια συμπεράσματα από τα συμφραζόμενα αλλά να μπορεί κι ο ίδιος να εκφραστεί με τον τρόπο αυτό.

1.3. Να καταλαβαίνει και να εκφράζει αφηρημένες έννοιες, δηλαδή : ποσότητα και ποσόν, οριστικότητα και αοριστία, σύγκριση και βαθμό, χρόνο (ειδικά ποσόν και ποιόν ενεργείας), θέση και τόπο κατεύθυνσης, μέσα, όργανο, αιτία, αποτέλεσμα, σκοπό, κατάσταση, αντιδιαστολή.

1.4. Να καταλαβαίνει και να εκφράζει την επικοινωνιακή αξία των φράσεων (language functions).

1.5. Να καταλαβαίνει και να εκφράζει τις σχέσεις που υποδηλώνονται μέσα σε μια φράση και ανάμεσα σε φράσεις με λεξιλογικά συνεκτικά στοιχεία (cohesion devices).

1.6. Να αναγνωρίζει και να μπορεί να σημειώνει τη ουσιαστικότερη πληροφορία, ή τα πιο σημαντικά σημεία ενός κειμένου, ομιλίας, διαλόγου.

1.7. Να αναγνωρίζει τα λεκτικά/φωνητικά σήματα που υποδηλώνουν την αρχή, τη διάρκεια και το τέλος μιάς συζήτησης αλλά να μπορεί και να τα χρησιμοποιήσει.

2. Ειδικά για να μπορεί να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο, ο μαθητής του γυμνασίου πρέπει ακόμα να αναπτύξει τις εξής δεξιότητες :

2.1. Να λέει ή να γράφει την πληροφορία που του μεταδίδεται με άλλα λόγια, αποδίδοντας τον ίδιο ή διαφορετικό τόνο.

2.2. Να αναμεταδίδει την πληροφορία που του μεταδίδεται, είτε ευθέως κάνοντας μια απλή αναφορά (σε ευθύ ή πλάγιο λόγο), είτε έμμεσα κάνοντας κάποιο σχόλιο.

2.3. Να σχεδιάζει και να οργανώνει τις πληροφορίες που θέλει να μεταδώσει και να μπορεί να τις συνδέει με μιά λογική σειρά έτσι ώστε να έχουν συνοχή μεταξύ τους.

3. Ειδικά για να μπορεί να κατανοεί γραπτό και προφορικό λόγο, ο μαθητής του γυμνασίου πρέπει ακόμα να αναπτύξει τις εξής δεξιότητες :

3.1. Να συμπεραίνει το νόημα παρόλη την ύπαρξη άγνωστων λέξεων κι εκφράσεων.

3.2. Να κάνει μετακωδικοποίηση έτσι ώστε η παρουσίαση της πληροφορίας που μεταδίδεται γραπτά ή προφορικά να γίνεται σε μορφή διαγράμματος, χάρτη, σχεδίου, πίνακα, γραφήματος κ.λ.π.

3.3. Να κάνει προβλέψεις και να βγάζει συμπεράσματα στα οποία τον οδηγούν οι πληροφορίες και τα σήματα που του μεταδίδονται έμμεσα ή άμεσα.

3.4. Να ερμηνεύει τα όσα του μεταδίδονται χρησιμοποιώντας και τις γενικότερες πληροφορίες που έχει από τον κοινωνικό χώρο.

4. Ειδικά για να κατανοεί γραπτό λόγο, ο μαθητής πρέπει να αναπτύξει ακόμη και τις πιο κάτω δεξιότητες :

4.1. Να ανατρέχει σε κάποια στοιχεία που θα του μεταδώσουν πληροφόρηση για το κείμενο χωρίς να διαβάσει το ίδιο το κείμενο (reference skills). Δηλαδή, να επιδιώκει πληροφόρηση από τις επικεφαλίδες και τίτλους ή υπότιτλους, σειρά κι αρίθμηση, πίνακα περιεχομένων κ.λ.π.

4.2. Να κάνει μια σύντομη ανίχνευση ή αναφορά στο κείμενο (skimming), ώστε να επισημάνει τι είδους κείμενο είναι, ή να αποκτήσει τη γενική εικόνα του περιεχομένου.

4.3. Να διαβάζει προσεκτικά ώστε να εντοπίζει, με μια απλή διερεύνηση, συγκεκριμένες ζητούμενες πληροφορίες (scanning).

5. Ειδικά για να μπορεί να κατανοεί και να παράγει προφορικό λόγο, ο μαθητής πρέπει να αναπτύξει ακόμη και τις εξής δεξιότητες :

5.1. Να διακρίνει και να μπορεί να παράγει τους διάφορους φθόγγους (sounds) και τονισμούς (stress) σε μεμονωμένες λέξεις ή και σε φράσεις.

5.2. Να διακρίνει τη διάθεση του συνομιλητή του ανάλογα με τα παραγλωσσικά στοιχεία που εκείνος χρησιμοποιεί, δηλ. χειρονομίες, μορφασμούς, λειτουργικό τονισμό (intonation), αλλά να μπορεί κι ο ίδιος να χρησιμοποιήσει τα κατάλληλα παραγλωσσικά στοιχεία.

Γ. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

1. Ο μαθητής της Α' γυμνασίου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες προκειμένου να μπορεί να προβεί στις γλωσσικές πράξεις που αναφέρονται πιο κάτω :

1.1. Έννοιες υπαρκτικές, όπως την ύπαρξη ή απουσία ατόμων, αντικειμένων, ποσοτήτων κ.λ.π., οι οποίες εκφράζονται με το ρήμα to be, there is/are + Noun Phrase (NP) ή και Adverbial Expression (Adv. expression).

1.2. Έννοιες χώρου, όπως τη θέση ατόμων, αντικειμένων, κτιρίων, την προέλευσή τους και τη σχέση τους στο χώρο. Οι έννοιες αυτές εκφράζονται με επιρρήματα και επιρρηματικούς προσδιορισμούς, σημεία του ορίζοντα και επίθετα που δηλώνουν μέγεθος.

1.3. Έννοιες χρονικές, όπως την χρονική διάρκεια, τη χρονική στιγμή, ώρα, χρόνο και τη συχνότητα των γεγονότων και καταστάσεων, επίσης χρονικές έννοιες που δηλώνουν το παρόν και το μέλλον. Οι έννοιες αυτές εκφράζονται με τη χρήση του simple present, του present progressive και του «going to» future, με επιρρήματα συχνότητας, ωρολογιακή ώρα, ημερομηνίες, χρονολογίες και με τα ερωτηματικά επιρρήματα.

1.4. Έννοιες ποσοτικές, όπως την αρίθμηση αντικειμένων, ατόμων, ποσοτήτων, τη διαφοροποίηση μεταξύ ενός, δύο ή και πολλών μονάδων, καθώς και το μερισμό της ύλης. Οι έννοιες αυτές εκφράζονται με απόλυτους και τακτικούς αριθμούς, με το much/many, some/any/no, part/glass/bar of + Mass Noun, και με τις ερωτηματικές εκφράσεις how much/many, both, neither.

1.5. Έννοιες ποιοτικές, όπως το σχήμα και τα χρώματα αντικειμένων, την ηλικία και τη φυσική κατάσταση ατόμων και αντικειμένων. Οι έννοιες αυτές εκφράζονται με επίθετα, όπως hungry, thirsty, tired, sleepy, hot, cold, wrong, pleasant και με ερωτηματικές εκφράσεις με το how + Adjective (adj.).

1.6. Έννοιες ρηματικών συσχετισμών, όπως η μεταβατικότητα ή μη των πράξεων, η ενέργεια και η δυνατότητα ή η υποχρέωση. Οι έννοιες αυτές εκφράζονται με μεταβατικά και αμετάβατα ρήματα στην ενεργητική φωνή σε μορφή ερωτηματική, καταφατική και αρνητική, καθώς επίσης και με την προστακτική και τα βοηθητικά.

1.7. Έννοιες κτητικές όπως ο συσχετισμός κτήτορα και κτήματος και η κατάσταση ιδιοκτησίας που εκφράζονται με κτητικά επίθετα και αντωνυμίες, το ρήμα have (got), την πρόθεση with, τη γενική κτητική και την ερωτηματική αντωνυμία whose.

1.8. Έννοιες δείξης (deixis), όπως η οριστική και αόριστη δήλωση αντικειμένων ή προσώπων. Οι έννοιες αυτές εκφράζονται με τις δεικτικές αντωνυμίες, τα άρθρα, τις προσωπικές αντωνυμίες, τα κτητικά επίθετα, τις ερωτηματικές αντωνυμίες who/whom.

1.9. Έννοιες λογικές όπως η σύζευξη και η διάζευξη, οι οποίες εκφράζονται με τους συνδέσμους and, but, or.

2. Ο μαθητής της Α' γυμνασίου πρέπει να μπορεί να εκφράζει τις πιό πάνω έννοιες προκειμένου να προβεί στις παρακάτω λεκτικές πράξεις :

2.1. Να ζητάει και να δέχεται πληροφορίες σχετικά με το άτομό του και σχετικά με άλλα άτομα και αντικείμενα του περιβάλλοντός του, υπηρεσίες, ιδρύματα.

2.2. Να εκφράζει διανοητικές διεργασίες και να μπορεί να τις αντιληφθεί όταν τις εκφράζουν άλλοι και ιδιαίτερα να μπορεί:

(ι) να προσφερθεί να κάνει κάτι

(ιι) να διατυπώσει —ή να ρωτήσει— αν κάτι είναι δυνατόν ή αδύνατο να γίνει

(ιιι) να ζητήσει άδεια να κάνει κάτι

(ιν) να διατυπώσει —ή να ρωτήσει— αν κάποιος είναι υποχρεωμένος να κάνει κάτι.

2.3. Να εκφράζει συναισθηματικές καταστάσεις και ιδιαίτερα να διατυπώνει την αρέσκεια ή απαρέσκειά του για άλλα άτομα, αντικείμενα, δραστηριότητες και γενικότερα τα ενδιαφέροντά του.

2.4. Να προτρέπει ή να αποτρέπει άλλα άτομα από το να κάνουν κάτι, να προτείνει κάτι σε άλλους και να αποδεχθεί ή να απορρίψει προτάσεις άλλων.

2.5. Να αυτοπαρουσιαστεί και να παρουσιάζει άλλους στον κοινωνικό χώρο, να χαιρετάει, να αποχαιρετάει και να δέχεται ευχαριστίες, να ζητάει και να δέχεται συγγνώμη, να συγχαίρει.

3. Η σύζευξη των παραπάνω εννοιών (που εκφράζονται με γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα) και των συγκεκριμένων λεκτικών πράξεων μπορεί να γίνει με τους τρόπους που αναφέρονται παρακάτω ενδεικτικά: Ο μαθητής της Α' γυμνασίου μπορεί να χρησιμοποιεί το ρήμα to be και το simple present των μεταβατικών και αμετάβατων ρημάτων με τις προσωπικές αντωνυμίες προκειμένου να δώσει πληροφορίες για το άτομό του και να ζητήσει πληροφορίες για άλλα άτομα το βοηθητικό ρήμα can για να διατυπώσει ή να ρωτήσει αν κάτι είναι δυνατό να γίνει ή για να προσφερθεί να κάνει κάτι το ρήμα like + gerund για να εκφράσει αρέσκεια ή απαρέσκεια για κάτι· την προστακτική των ρημάτων για να προτρέψει ή να αποτρέψει κάποιον από το να κάνει κάτι· τις δεικτικές αντωνυμίες με τα κύρια ονόματα με ή χωρίς τίτλους για να παρουσιάζει φίλους του στον κοινωνικό χώρο κ.λ.π.

Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

1. Ο μαθητής της Β' γυμνασίου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες προκειμένου να μπορεί να προβεί στις γλωσσικές πράξεις που αναφέρονται πιό κάτω:

1.1. Έννοιες υπαρκτικές, δηλ. την ύπαρξη γεγονότων ή καταστάσεων που εκφράζονται με το ρήμα happen, την ταυτότητα προσώπων και αντικειμένων που εκφράζονται με αναφορικές αντωνυμίες που εισάγουν αναφορικές προτάσεις.

1.2. Έννοιες χώρου, δηλ. την απόσταση σημείου από σημείο, που εκφράζεται με τα επιρρηματικά στοιχεία (not) far from/away from, as far as, as close as και ρήματα κινήσεως, την κατεύθυνση της κίνησης που εκφράζεται με τα επιρρηματικά στοιχεία down/up + NP.

1.3. Έννοιες χρονικές, δηλ. η χρονική διάρκεια και η χρονική στιγμή κατά το παρελθόν και το μέλλον, που εκφράζονται με το simple past, past continuous τον τύπο used to το present perfect και το shall/will future των ρημάτων με επιρρηματικούς προσδιορισμούς που δηλώνουν παρελθόντα ή μέλλοντα χρόνο.

1.4. Έννοιες ποσοτικές που εκφράζονται με determiners όπως hardly, any, each, every.

1.5. Έννοιες ποιοτικές, δηλ. τη μεταλλαγή καταστάσεων που εκφράζονται με το ρήμα become + Noun Phrase και τον βαθμό στον οποίο υπάρχει μια ιδιότητα που εκφράζεται με τους συγκριτικούς βαθμούς των επιθέτων.

1.6. Έννοιες νοητικής διεργασίας (intellectual attitude), όπως η γνώμη ή άποψη, που εκφράζονται με συμπληρωματικές στο κυρίως ρήμα προτάσεις όπως (don't) think that + clause, be sure that + clause, learn + infinitive.

1.7. Έννοιες ρηματικών συσχετισμών, όπως η θεματοποίηση του αντικειμένου που εκφράζεται με την παθητική φωνή των προτάσεων.

1.8. Έννοιες λογικές, όπως η σύνδεση αιτίας και αποτελέσματος που εκφράζεται με το ζεύγος why/because, η έκφραση σκοπού με τον σύνδεσμο in order (not) to και η έκφραση απλού υποθετικού συλλογισμού με if + simple present και απόδοση σε Imperative Nood / Simple future.

2. Ο μαθητής της Β' γυμνασίου πρέπει να μπορεί να εκφράζει τις πιο πάνω έννοιες προκειμένου να προβεί στις παρακάτω λεκτικές πράξεις:

2.1. Να ζητάει και να δέχεται πληροφορίες σχετικά με γεγονότα ή καταστάσεις που συνέβησαν στο παρελθόν ή θα συμβούν στο μέλλον, αλλά επίσης σχετικά με τη λειτουργία και χρήση αντικειμένων, την τιμή, την ποσότητα και την ποιότητα αντικειμένων.

2.2. Να εκφράζει γνώμη για κάτι, να συμφωνεί, να διαφωνεί με απόψεις άλλων, και να κάνει απλούς συλλογισμούς, να προειδοποιεί, να δηλώνει γενικές αλήθειες.

2.3. Να εκφράζει συναισθηματικές διαθέσεις και ιδιαίτερα να εκφράζει τις προθέσεις του και τα σχέδιά του για το μέλλον και να κάνει προβλέψεις για το μέλλον και να ρωτέει για τις προθέσεις και τα σχέδια των άλλων.

2.4. Να κατευθύνει άλλα άτομα να εκτελέσουν οδηγίες ή να εκτελέσει ο ίδιος μια σειρά οδηγιών.

3. Η σύζευξη των παραπάνω εννοιών, που εκφράζονται με γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα, και των συγκεκριμένων λεκτικών πράξεων μπορεί να γίνει με τους τρόπους που αναφέρονται παρακάτω ενδεικτικά:

Ο μαθητής της Β' γυμνασίου μπορεί να χρησιμοποιεί το simple past για να ζητάει και να δίνει πληροφορίες για γεγονότα του παρελθόντος· το «going to» future για να ανακοινώνει μελλοντικά του σχέδια· την passibe voice των ρημάτων για να περιγράφει τη λειτουργία χρήσιμων συσκευών· τις ειδικές συμπληρωματικές προτάσεις μετά από δοξαστικά ρήματα για να εκφράσουν άποψη, να συμφωνήσουν ή να διαφωνήσουν με άποψη φίλου τους κ.λ.π.

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

1. Ο μαθητής της Γ' γυμνασίου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες προκειμένου να μπορεί να προβεί στις λεκτικές πράξεις που αναφέρονται πιό κάτω:

1.1. Έννοιες υπαρκτικές, δηλ. τη δυνατότητα ή πιθανότητα ύπαρξης αντικειμένων στο χώρο, καταστάσεων ή γεγονότων, που εκφράζονται με τα επίθετα (im)possible/(un)likely + rhat clause.

1.2. Έννοιες χώρου, δηλ. τον συσχετισμό αντικειμένων με το χώρο που εκφράζεται με επίθετα και φράσεις που δηλώνουν μήκος, πλάτος, ύψος, όγκο, θερμοκρασία.

1.3. Έννοιες χρονικές, δηλ. την αλληλουχία γεγονότων στο χρόνο, σχέσεις προτεραιότητας, ακολουθίας και διαρκείας στο παρελθόν, που εκφράζονται με χρονικές προτάσεις που εισάγονται με τους συνδέσμους before, after, while, as, as soon as, when, until, since, και με τη χρήση του present perfect (simple and progressive)/future perfect.

1.4. Έννοιες ποσοτικές που εκφράζονται με τα fairly + adj., quite + adj. Adv./Adj. + enough.

1.5. Έννοιες ποιοτικές που εκφράζονται με so + Adj. + that clause, too + Adj. + infinitive.

1.6. Έννοιες αξιολόγησης, δηλ. αποδοχή ή μη καταστάσεων, επάρκεια ή ανεπάρκεια, ευκολία ή δυσκολία, που εκφράζονται με τις φράσεις accept + NP/clause be against + NP, that will (not) do, easy/difficult + infinitive.

1.7. Έννοιες νοητικής διεργασίας, (intellectual attitude), όπως η κατάσταση μνήμης - λήθης που εκφράζεται με τα ρήματα remember / forget + inf. / ger. / that - clause και έννοιες λεκτικές που εκφράζονται με ρήματα όπως τα say, tell, answer, ask, wonder, forbid, recommend, suggest και την πλάγια εκφορά προτάσεων.

1.8. Έννοιες λογικών συσχετισμών που εκφράζονται με υποθετικές προτάσεις διαφόρων τύπων ανάλογα με το βαθμό πιθανότητας ή μη πιθανότητας των λογικών συνεπειών.

1.9. Έννοιες ρηματικών συσχετισμών υπαιτιότητας που εκφράζονται με causative form των ρημάτων.

1.10. Έννοιες δεικτικές που εκφράζονται με τις επιτακτικές αντωνυμίες my/your, etc. self και αναφορικές προτάσεις που εισάγονται με τις αντίστοιχες αναφορικές αντωνυμίες.

2. Ο μαθητής της Γ' γυμνασίου πρέπει να μπορεί να καταλαβαίνει και να εκφράζει τις πιο πάνω έννοιες προκειμένου να προβεί στις παρακάτω λεκτικές πράξεις :

2.1. Να αναμεταδίδει πληροφορίες που άκουσε ή διάβασε, να διορθώνει και να ανασκευάζει πληροφορίες που του μεταδίδουν άλλοι.

2.2. Να εκφράζει διάφορους βαθμούς πιθανότητας και δυνατότητας για γεγονότα του παρελθόντος και του μέλλοντος, λογικούς συσχετισμούς αναγκαιότητας και διάφορους βαθμούς αναγκαιότητας.

2.3. Να εκφράζει συναισθηματικές καταστάσεις όπως η έκπληξη για ένα γεγονός, ελπίδα για κάτι, απογοήτευση, φόβο ή ανησυχία, επιθυμία, και να πληροφορείται για αντίστοιχες συναισθηματικές καταστάσεις άλλων ατόμων του περιβάλλοντός του.

2.4. Να εκφράζει επιδοκιμασία και αποδοκιμασία για πράξεις άλλων ή στάση αδιαφορίας απέναντι στα γεγονότα ή καταστάσεις του περιβάλλοντός του.

2.5. Να πείθει το συνομιλητή του για κάτι, να συμβουλεύει, να προτείνει, να προειδοποιεί, να απειλεί, να προσφέρεται να βοηθήσει άλλους και να ζητήσει τη βοήθεια άλλων προκειμένου να επιτύχει κάτι.

2.6. Να παρουσιάζει άτομα στον κοινωνικό περίγυρο με τρόπο κατάλληλο για ποικίλες αυθεντικές περιστάσεις όπως αυτές καθορίζονται από διάφορες κοινωνικές παραμέτρους και να εισάγει θέματα συζητήσεων σε διαπροσωπικές επικοινωνιακές καταστάσεις και να εστιάζει την προσοχή του συνομιλητού του προκειμένου να εισάγει θέματα συζητήσεων.

3. Η σύζευξη των παραπάνω εννοιών, που εκφράζονται με γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα, και των συγκεκριμένων λεκτικών πράξεων μπορεί να γίνει με τους τρόπους που αναφέρονται παρακάτω ενδεικτικά :

Ο μαθητής της Γ' γυμνασίου μπορεί να χρησιμοποιεί την αλληλουχία των ρηματικών χρόνων ώστε να αναμεταδίδει πληροφορίες που άκουσε ή διάβασε, τα βοηθητικά ρήματα (modals) για να εκφράζει βαθμούς πιθανότητας και/ή αποδοκιμασία για πράξεις άλλων, για να συμβουλεύει και να προτείνει, όλα τα είδη των υποθετικών λόγων για να εξάγει λογικά συμπεράσματα, τις χρονικές προτάσεις για να δώσει πληροφορίες κ.λ.π.

7. Ο σκοπός και η διδακτέα ύλη του μαθήματος των Γαλλικών όλων των τάξεων του γυμνασίου, όπως προβλέπεται από το άρθρο 2 του Π.Δ/τος 831/77 (ΦΕΚ 270, τ. Α', 20.9.77) και από το άρθρο 1 του Π.Δ/τος 374/78 (ΦΕΚ 79, τ. Α', 15.5.78), αντικαθίσταται ως εξής :

Σκοπός :

Η γλώσσα είναι όργανο επικοινωνίας και επομένως το μάθημα κατ' αρχήν στοχεύει στη λειτουργία και όχι στην περιγραφή αυτού του οργάνου.

Επομένως με το μάθημα αναπτύσσονται δεξιότητες των μαθητών για την αποτελεσματική χρήση της γλώσσας στον κοινωνικό χώρο.

Το μάθημα, ως προς τις επιλογές των θεμάτων, μεθόδων, τεχνικών και υλικών μέσων, προετοιμάζεται με τελικό αποδέκτη το μαθητή, ως άτομο κοινωνικό με συγκεκριμένες ανάγκες, εμπειρίες και επιδιώξεις σε συνάρτηση με τις ανάγκες και τις επιδιώξεις του κοινωνικού συνόλου.

Αυτό σημαίνει πως ο μαθητής θα πρέπει να ασκείται έτσι ώστε να είναι δυνατό να πραγματοποιεί λεκτικές πράξεις (speech acts/actes de parole) για να ικανοποιήσει κοινωνικές του ανάγκες· άρα παρεμβαίνει ο ίδιος ενεργά στην παραγωγή πρωτότυπου λόγου αντί να περιορίζεται στην αναπαραγωγή προτύπων λόγου ή μεταγλώσσας.

Κατά συνέπεια η διδακτέα ύλη για το γυμνάσιο ταξινομείται σύμφωνα με λεκτικές πράξεις —ελάχιστες ενότητες για την επικοινωνία. (Austin «Unité illocutoire au niveau de la communication»).

Ειδικοί Στόχοι :

Η επιλογή της ύλης (ταξινομημένης όπως αναφέρθηκε παραπάνω) και των τεχνικών για την κατάκτησή της από τους μαθητές καθορίζεται από τους ειδικούς στόχους του καθενός, από τα επίπεδα μάθησης οι οποίοι είναι οι εξής :

1.1. Να κατανοεί τον αυθεντικό προφορικό λόγο και να είναι σε θέση να αντιδρά σ' αυτόν προφορικά ή γραπτά, κατά τρόπο γλωσσικά και κοινωνικά ορθό. Ειδικότερα :

1.1.1. Προφορικά :

— Να μπορεί να «δεχτεί» μια πληροφορία για ένα κοινό καθημερινό θέμα ή και για ένα κάπως ειδικότερο θέμα σε εκλαϊκευμένο επίπεδο.

— Να μπορεί να μεταδώσει μια πληροφορία ή και μια σειρά πληροφοριών σε συνεχή λόγο.

— Να μπορεί να αντιδράσει γλωσσικά σ' ένα «γεγονός γλωσσικό» ή μη «γλωσσικό», δηλαδή να συμφωνήσει, να διαφωνήσει, να δεχτεί, να αρνηθεί, να ζητήσει, να προτείνει, να κρίνει, να χαρακτηρίσει κ.λπ.

1.1.2. Γραπτά :

— Να μπορεί να κάνει γραπτώς όλες τις πιο πάνω γλωσσικές πράξεις, σε περιπτώσεις, είτε που η προφορική επικοινωνία είναι αδύνατη, είτε το επιβάλλει η διαδικασία (επιστολές, τηλεγραφήματα, σημειώματα, κάρτες, αίτηση για δουλειά, αίτηση για συνδρομή, συμπλήρωση εντύπου, δήλωση απώλειας αντικειμένου αναφορά για ατύχημα).

— Να μπορεί να κρατήσει γραπτές σημειώσεις (αριθμούς, μεγέθη, ημερομηνίες, ονόματα, οδηγίες) από προφορικό λόγο.

1.2. Να καταλαβαίνει στοιχειωδώς τον αυθεντικό γραπτό λόγο και να αντιδρά με όλους τους δυνατούς, γλωσσικά και κοινωνικά τρόπους προφορικά και γραπτά.

1.2.1. Προφορικά :

— Να μπορεί να σχολιάσει μια γραπτή πληροφορία π.χ. από ένα έντυπο οδηγιών, από μία απλή είδηση σε εφημερίδα ή περιοδικό, από μία αφίσα, από ένα «προσπέκτους» μηχανής φαρμάκου κ.λπ.

— Να μπορεί να ζητήσει και να δώσει πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο μιας δημοσίευσης, τηλεφωνικά ή αυτοπροσώπως.

1.2.2. Γραπτά :

— Να μπορεί να συνθέσει γραπτά την απάντηση σ' ένα γράμμα, σε μια αγγελία, σ' ένα δημοσίευμα απλού περιεχομένου.

— Να μπορεί να κρατήσει σημειώσεις από ένα γραπτό κείμενο (από μια ανακοίνωση, από μια αγγελία, από ένα δημοσιευμένο κείμενο), από ένα γράμμα, από το έντυπο ενός προϊόντος, από ένα πρόγραμμα.

Θέματα :

Τα θεματικά πεδία καλύπτουν τον κοινό τόπο των ενδιαφερόντων του μαθητή και των αναγκών του κοινωνικού συνόλου.

Τα επιμέρους θέματα αντλούνται από τον αυθεντικό κοινωνικό χώρο, όπως τα παρουσιάζει η επικαιρότητα και επιλέγονται κατά κανόνα από τον καθηγητή και τους μαθητές. Θέματα που αφορούν ταξίδια, τουρισμό, τεχνολογία, περιβάλλον, ανθρώπινες σχέσεις, τέχνες, αθλητισμό, επαγγέλματα, θα ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις και των κριτηρίων δηλαδή των ενδιαφερόντων του μαθητή και των αναγκών του κοινωνικού συνόλου.

Λεξιλόγιο :

Η διδασκαλία του λεξιλογίου ακολουθεί τις θεματικές επιλογές των μαθητών.

Αυτό σημαίνει ότι το λεξιλόγιο δεν εννοείται ούτε διδάσκεται χωριστά. Η λέξη δεν απομονώνεται από τον γλωσσικό ή τον εξωγλωσσικό της περίγυρο, αλλά παρουσιάζεται πάντα ενταγμένη μέσα σ' αυτόν.

Γραμματική :

Τα φωνολογικά, μορφολογικά, συντακτικά, λεξιλογικά και σημασιολογικά φαινόμενα εξετάζονται σε σχέση άρρηκτη με το πληροφοριακό τους φορτίο, σε επικοινωνιακό επίπεδο.

Οι γραμματικοί τύποι δεν απομονώνονται για να περιγραφούν, αλλά αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο του λόγου που εκφέρεται για κάποιον - ους, συγκεκριμένο - ους κάθε φορά αποδέκτη - ες και για σογκεκριμένες επικοινωνιακές επιδιώξεις.

Επομένως παύει να ισχύει η παραδοσιακή ταξινόμηση των γραμματικοσυνταχτικών φαινομένων τα οποία τώρα ταξινομούνται σύμφωνα με το ρόλο τους στην επικοινωνία.

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ :

Α' ΤΑΞΗ

Ο μαθητής της Α' γυμνασίου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες :

Χαιρετώ (saluer), παρουσιάζω κάποιον (présenter qq'un), παρουσιάζομαι (se présenter), καλώ-ονομάζω (interpeller), τοποθετώ στο χώρο - χρόνο (localiser dans - l'espace ou - dans le temps - présent et futur), προσκαλώ (inviter), προτείνω (proposer), ζητώ πληροφορίες για ένα γεγονός (demander des renseignements sur un fait) ζητώ τη γνώμη (demander l'avis), ζητώ την άδεια (demander la permission), ζητώ γενικά (demander en général), αρνούμαι (refuser), αποδέχομαι (accepter), δηλώνω έκπληξη (exprimer son étonnement), απαντώ σε κάλεσμα (répondre à un appel), απαντώ στο τηλέφωνο (au téléphone), συμφωνώ - επικυρώνω ένα γεγονός (donner accord sur la vérité d'un fait positif), απαντώ δίνοντας πληροφορίες για ένα γεγονός (répondre en donnant des informations), απαριθμώ ψηφία (compter).

Υλικό :

Επιλέγοντας κατά περίσταση : φανελένιος πίνακας, φωτογραφίες, σκίτσα, κόμικς, αυθεντικά γραπτά (ταυτότητα, ταμπέλες, κ.λπ., ενδείξεις δρόμων, επιγραφές κ.λπ.), κασέτες, φίλμς, διαφάνειες.

Τεχνικές :

Κέντρο της διδακτικής διαδικασίας είναι ο μαθητής. Ευνοείται η εργασία κατά ομάδες για επικοινωνία μεταξύ των μαθητών. Ο καθηγητής συντονίζει την εργασία των μαθητών. Οι στόχοι του μαθήματος υλοποιούνται μέσα από παραστάσεις αυθεντικής επικοινωνίας και που μπορεί να είναι παιγνίδια και μικρό-σκέτς.

Β' ΤΑΞΗ

Ο μαθητής της Β' τάξης γυμνασίου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες :

Προτείνω - υποδεικνύω (proposer, suggérer), ευχαριστώ (remercier), προκαλώ για ευχαριστίες (demander de remercier), ζητώ στοιχεία (identifier), εύχομαι κάτι σε κάποιον (souhaiter quelque chose à quelque 'un) συμφωνώ - διαφωνώ (donner son accord sur la vérité d'un fait), κατηγορώ (accuser), αλληλογραφώ (correspondre), καλώ (appeler), παραδέχομαι - ομολογώ (avouer, s'accouser), δικαιολογούμαι (s'excuser) δικαιολογώ-συγχωρώ (excuser, pardonner), παρουσιάζω την άποψή μου (préjuger), εκφράζω προτίμηση-απέχθεια (exprimer sa préférende son déqoût).

Υλικό :

Επιλέγονται κατά περίσταση κόμικς, έντυπα για συμπλήρωση (ταυτότητες-διαβατήρια-δελτία), κάρτες ευχετήριες, προσκλήσεις, σημειώματα, γράμματα, μικρές αγγελίες, κασέτες, λεζάντες και άλλο ανάλογο αυθεντικό υλικό.

Τεχνικός :

Όπως στην Α' γυμνασίου και συμπληρώνονται με : jeux de rôles. Οι μαθητές υποδύονται κοινωνικούς ρόλους. Simulation (θεατροποίηση). Brain storming.

Γ' ΤΑΞΗ

Ο μαθητής της Γ' τάξης γυμνασίου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες :

Παρακαλώ (prier), συγκρίνω (comparer), αρνούμαι να συμφωνήσω για την αλήθεια ενός πράγματος (refuser l'accord sur la vérité d'un fait), αρνούμαι να συγκατατεθώ (refuser permision), ζητώ να κάνει κάποιος κάτι (demander), ζητώ προτάσεις (demander proposition d'action), προτείνω - παρακινώ σε πράξη (proposer), κρίνω - εκτιμώ (porter un jugement juger, apprécier) κάνω μια δήλωση (κλοπής) (déclaration) (de vol), συμπληρώνω έντυπα, εκφράζω λύπη (repreter exprimer des regrets), διαμαρτύρομαι και αποδοκιμάζω (protester désapprouver).

Υλικό :

Αποσπάσματα από εφημερίδες και περιοδικά. Διαφημίσεις. Τίτλοι από άρθρα. Πανώ. Πινακίδες. Συμπλήρωση εντύπων. Άρθρα. Συνεντεύξεις. Κασέτες. Λεζάντες.

Τεχνικές :

Όπως και στην Α' και Β' τάξη και τα παιδιά καλούνται να κρατήσουν σημειώσεις από αυθεντικά δείγματα προφορικού και γραπτού λόγου και μετά να οδηγηθούν στην παραγωγή λόγου που να ενεργοποιεί την ύλη και το υλικό.

Άρθρο 2.

1. Η διδακτέα ύλη του μαθήματος της Ιστορίας της Α τάξης Ημερήσιου Λυκείου Γενικής κατεύθυνσης, όπως ορίζεται από το άρθρο 2 του Π. Δ/τος 827/79 (ΦΕΚ 240, τ. Α', 23.10.79, σελίδες 2405/2407) αντικαθίσταται ως εξής :

«ΙΙ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ :

Α. Ιστορία του Ανθρώπινου Γένους :

α) Σπουδάζοντας το παρελθόν.

β) Οι άνθρωποι πριν από τις τεχνολογικές επαναστάσεις

γ) Η γεωργική επανάσταση.

δ) Η βιομηχανική επανάσταση.

ε) Η επανάσταση της υψηλής τεχνολογίας.

στ) Ατενίζοντας το μέλλον : Προβληματισμοί για το μέλλον μας.

Β. Ιστορία του Νεοελληνικού κράτους (με αναφορές και στην παράλληλη ιστορία του κόσμου) :

α) Εισαγωγή : πλαίσια της Ελληνικής και της παγκόσμιας ιστορίας.

β) Η πάλη των Ελλήνων για πολιτική ανεξαρτησία (από τον Καποδίστρια ως το β' μισό του 20ού αιώνα).

γ) Η πάλη των άλλων λαών για την ανεξαρτησία τους : ακμή και παρακμή της ευρωπαϊκής κυριαρχίας στον κόσμο.

δ) Η ελληνική προσπάθεια για οικονομική ανεξαρτησία.

ε) Η προσπάθεια των άλλων λαών για οικονομική ανεξαρτησία : ακμή και παρακμή της ευρωπαϊκής οικονομικής ηγεμονίας».

2. Η παράγραφος 6 του άρθρου 4 του Π. Δ/τος 91/84 (ΦΕΚ 35, τ. Α', 23.3.84 σελίδα 371) αντικαθίσταται ως εξής :

«6. Ως διδακτέα ύλη του μαθήματος της Γεωλογίας - Ορυκτολογίας της Α' τάξης Ημερήσιου Λυκείου Γενικής Κατεύθυνσης καθορίζεται η προβλεπομένη από το άρθρο 2 του Π. Δ/τος 827/79 (ΦΕΚ 240, τ. Α', 23.10.79, σελίδα 2409)».

3. Η διδακτέα ύλη της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας της Β' τάξης Ημερήσιου Λυκείου Γενικής Κατεύθυνσης, όπως ορίζεται από το άρθρο 4 του Π. Δ/τος 91/84 (ΦΕΚ 35, τ. Α', 23.4.84, σελίδα 371) τροποποιείται μόνο ως προς τη χρονική διάρκεια και τις διατιθέμενες ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας των κειμένων ως εξής:

«α) Λυσία, Λόγος υπέρ του αδυνάτου: διατίθενται 5 ώρες την εβδομάδα από την αρχή της διδασκαλίας των μαθημάτων μέχρι τις 15 Οκτωβρίου.

β) Πλάτωνος, Πρωταγόρας: διατίθενται 5 ώρες την εβδομάδα από 16 Οκτωβρίου μέχρι 30 Νοεμβρίου και 3 ώρες από 1 ως τα τέλη Δεκεμβρίου.

γ) Σοφοκλέους, Αντιγόνη: διατίθενται 2 ώρες την εβδομάδα από 1 ως τα τέλη Δεκεμβρίου και 3 ώρες από 8 Ιανουαρίου μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων και

δ) Θουκυδίδη, Ιστορία (Εκλογές): διατίθενται 2 ώρες την εβδομάδα από 8 Ιανουαρίου μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων».

4. Ως διδακτέα ύλη του μαθήματος «Στοιχεία Αστρονομίας και Διαστημικής», όπως μετονομάζεται το μάθημα της Κοσμογραφίας από το σχολικό έτος 1986-87 για τη Β' τάξη Ημερήσιου Λυκείου Γενικής Κατεύθυνσης και τη Γ' τάξη Εσπερινού Λυκείου Γενικής Κατεύθυνσης, ορίζεται (από το 1986-87) η ακόλουθη:

I. Σκοποί:

1. Η ακριβής γνώση των βασικών αστρονομικών φαινομένων με την οποία καταπολεμούνται η δεισιδαιμονία και οι αστρολογικές προλήψεις.

2. Η ενημέρωση των μαθητών στα διάφορα διαστημικά προγράμματα τα οποία αποβλέπουν στην εξερεύνηση του ηλιακού μας συστήματος.

3. Η πνευματική καλλιέργεια των μαθητών ως αποτέλεσμα της παρατήρησης της θαυμαστής τάξης και αρμονίας καθώς και της απεραντωσύνης που χαρακτηρίζουν το σύμπαν.

II. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ:

1. Εισαγωγή: Πρακτική και θεωρητική χρησιμότητα της Αστρονομίας. Ουρανός, ουράνιο σώματα, σύμπαν.

2. Το ηλιακό σύστημα: Μεγάλοι και μικροί πλανήτες. Η γη. Σχήμα και ατμόσφαιρα της γης. Αποστάσεις των πλανητών από τον ήλιο. Αστρονομική μονάδα. Κινήσεις των πλανητών γύρω από τον ήλιο. Νόμοι του KEPLER και του NEWTON. Αποτελέσματα των κινήσεων της γης. Εκλειπτική. Ζωδιακός κύκλος. Εποχές του έτους. Ανισότητα ημέρας και νύχτας. Εσωτερικοί και εξωτερικοί πλανήτες. Αποχές, συζυγίες και αντιθέσεις των πλανητών. Περιγραφή των πλανητών και των δορυφόρων τους. Η σελήνη. Επιφάνεια της σελήνης. Κινήσεις και φάσεις τη σελήνης. Αστρικός και συνοδικός μήνας. Εκλείψεις του ήλιου και της σελήνης. Παλίρροιες. Επιδράσεις του ήλιου, της σελήνης και των πλανητών πάνω στον άνθρωπο. Αστρολογία, οι κομήτες. Σχήμα, μέγεθος και μάζα των κομητών. Περιγραφή και ιστορία των κομητών. Διάττοντες, βολίδες και μετεωρίτες. Μετεωρικά σμήνη. Μεσοπλανητική ύλη.

3. Μονάδες χρόνου: Αστρική, αληθής και μέση ηλιακή ημέρα. Τοπικός χρόνος. Χρόνος ατράκτου. Παγκόσμιος και επίσημος χρόνος. Αστρικό, τροπικό και πολιτικό έτος. Γρηγοριανό, Ιουλιανό και παγκόσμιο ημερολόγιο. Εορτασμός του Πάσχα.

4. Ο ήλιος: Απόσταση, σχήμα, μέγεθος, μάζα και πυκνότητα του ήλιου. Ηλιακές στιβάδες: Πυρήνας, φωτόσφαιρα χρωμόσφαιρα και στέμμα. Παραγωγή ενέργειας στο κέντρο του ήλιου. Ηλιακό φάσμα. Θερμική, φωτεινή, υπεριώδης και ραδιοφωνική ακτινοβολία του ήλιου. Φωτοσφαιρικοί σχηματισμοί και φαινόμενα της χρωμόσφαιρας (κόκκοι, πόροι, πυρσοί, κηλίδες, προεξοχές και εκλάμψεις). Ηλιακός άνεμος. Σχέση κηλίδων, εκλάμψεων και προεξοχών του ήλιου με τον ιονισμό της ατμόσφαιρας και το πολικό σέλας καθώς και με τα μετεωρολογικά φαινόμενα της γης.

5. Αστέρες και Γαλαξίες: Οπτικά μεγέθη των αστέρων. Αστερισμοί. Ουρανογραφία των ορατών από την Ελλάδα αστερισμών. Παράλλαξη των αστέρων. Έτος φωτός. Απόλυτο μέγεθος και διαστάσεις των αστέρων. Ίδιες κινήσεις των αστέρων. Περιστροφή των αστέρων. Κίνηση του ήλιου στο χώρο. Διπλοί και πολλαπλοί αστέρες. Σμήνη των αστέρων. Θερμοκρασία των αστέρων. Διάγραμμα Χέρτζεσπρουνγκ Ράσσελ. Γένεση των αστέρων. Ο γαλαξίας μας. Σχήμα, μέγεθος, δομή και περιστροφή του γαλαξία μας. Θέση του ήλιου στον γαλαξία μας. Σύσταση γαλαξιών. Μεσογαλαξιακή ύλη. Σμήνη γαλαξιών. Υπεργαλαξίας.

6. Σύμπαν - Κοσμογονία: Δομή και έκταση του σύμπαντος. Διαστολή του σύμπαντος. Ηλικία του σύμπαντος Θεωρίες για τη γένεσή του ηλιακού μας συστήματος. Δυναμικές και δυαδικές θεωρίες. Νεφελικές και εξελικτικές θεωρίες.

Αστρονομικά όργανα: Διοπτρικά και κατοπτρικά τηλεσκόπια. Ραδιοτηλεσκόπια. Τα μεγαλύτερα αστεροσκοπεία και τηλεσκόπια του κόσμου.

8. Διαστημικοί: Οι τρεις κριτικές ταχύτητες. Τεχνητοί δορυφόροι, κινήσεις και χρησιμότητά τους. Τεχνητές εξέδρες. Διαστημόπλοια. Τα διάφορα διαστημικά προγράμματα για την εξερεύνηση του ηλιακού μας συστήματος. Εξερεύνηση των πλανητών και δορυφόρων του ηλιακού μας συστήματος για την ανεύρεση ζωής. Έρευνα για την επισήμανση άλλων πολιτισμών στο γαλαξία μας. Σχέδια επικοινωνίας μεταξύ πολιτισμών. Προτάσεις για μελλοντικά προγράμματα δημιουργίας ανθρώπινων αποικιών στο διάστημα.

5. Ο σκοπός και η διδακτέα ύλη του μαθήματος των Αγγλικών όλων των τάξεων του Ημερήσιου Λυκείου Γενικής Κατεύθυνσης, όπως προβλέπεται από το άρθρο 2 των Π. Δ/των 826/79, 827/79 και 922/80 αντικαθίσταται ως εξής:

«Α. Γενικός Σκοπός:

Σκοπός της διδασκαλίας της Αγγλικής στο λύκειο είναι να μπορέσει ο μαθητής να καταλαβαίνει και να παράγει αυθεντικό προφορικό και γραπτό λόγο έτσι ώστε να καλύψει τις βασικές επαγγελματικές και προσωπικές του ανάγκες στον ευρύτερο κοινωνικό χώρο. Πιο συγκεκριμένα, η διδασκαλεία στο λύκειο στοχεύει στην εμπέδωση των γνώσεων χρήσης (use) της γλώσσας, που έχουν ήδη αποκτηθεί στο γυμνάσιο, αλλά και στην εκμάθηση νέων πιο συνθέτων λεκτικών πράξεων (speech act). Οι ουσιαστικές διαφορές της διδασκαλίας στο λύκειο από τη διδασκαλία στο γυμνάσιο είναι ότι ο μαθητής του λυκείου πρέπει (α) να προετοιμαστεί για τη κατανόηση και παραγωγή συνεχούς συνεκτικού λόγου (cohesive discourse at a macro - rather that micro - level) και (β) να μπορεί να καταλαβαίνει και να αποδίδει διάφορες αποχρώσεις διάθεσης, τόνου, ύφους ανάλογα με τις συγκεκριμένες γλωσσικές περιστάσεις και κοινωνικές καταστάσεις.

Β. Ειδικοί Στόχοι:

Ο μαθητής του λυκείου πρέπει να ασκηθεί ώστε σταδιακά να μπορεί να καταλαβαίνει:

α) Αυθεντικά γραπτά κείμενα όπως είναι άρθρα, συνεντεύξεις και στήλες με ειδήσεις, σχόλια, κριτικές κ.λπ. σε εφημερίδες και περιοδικά· προσωπικά γράμματα ή πιο επίσημες επιστολές γραμμένες σε τόνο φιλικό, επαγγελματικό κ.λπ. μπροσούρες ή οδηγίες χρήσης, κατασκευής, λειτουργίας συσκευών, μηχανημάτων κ.λπ. συνταγές φαρμάκων· προκηρύξεις διαφημιστικά έντυπα κ.λπ.

β) Αυθεντικό προφορικό λόγο όπως είναι μια διαπροσωπική (επίσημη ή ανεπίσημη) συζήτηση μεταξύ δύο ή περισσοτέρων ατόμων για θέματα κοινωνικά, προσωπικά, επαγγελματικά ή μια τηλεφωνική συνδιάλεξη· εξαγγελία μέτρων, ανακοινώσεις, ειδήσεις από μαζικά μέσα ενημέρωσης· ανέκδοτα και τραγούδια· μια σύντομη διάλεξη ή αφήγηση ιστορίας κ.λπ.

Ο μαθητής πρέπει να ασκηθεί επίσης ώστε να μπορεί σταδιακά να παράγει :

α) Αυθεντικό προφορικό λόγο με σκοπό τη συμμετοχή σε μια φιλική ή επαγγελματική συζήτηση ή τηλεφωνική συνδιάλεξη, τη διεξαγωγή μιας επαγγελματικής συνέντευξης κ.λπ.

β) Αυθεντικό γραπτό λόγο ώστε να κάνει μια αίτηση ή μια ανακοίνωση· να φτιάξει ένα ενημερωτικό φυλλάδιο ή ένα μικρό άρθρο· να γράψει μια προσωπική ή επίσημη επιστολή σε τόνο φιλικό ή επαγγελματικό, να δώσει γραπτές οδηγίες χρήσης, κατασκευής, λειτουργίας συσκευών, μηχανημάτων κ.λπ.

Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να μπορεί ο μαθητής του λυκείου να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο, με τις μορφές που αναφέρονται πιο πάνω, πρέπει να αναπτύξει περισσότερο και μέσα από πιο σύνθετες διαδικασίες τις δεξιότητες που ήδη έχει από το γυμνάσιο. Ακόμα, χρειάζεται να αποκτήσει κι άλλες δεξιότητες, όπως αυτές που ακολουθούν :

1. Να ακούει ή και να διαβάζει προσεκτικά (scanning), ώστε να εντοπίζει τα πιο σημαντικά σημεία της πληροφόρησης που του μεταδίδονται και να μπορεί να συναγάγει το θέμα ή να αποδώσει περιληπτικά ολόκληρο το περιεχόμενο με ή χωρίς δικά του σχόλια.

2. Να επιλέγει συγκεκριμένα στοιχεία από πληροφόρηση που του μεταδίδεται γραπτά ή προφορικά προκειμένου να :

2.1. κάνει κάποια κατάταξη ή ανακατάταξη των στοιχείων αυτών σύμφωνα με κάποιους συγκεκριμένους σκοπούς.

2.2. συσχετίσει τα στοιχεία αυτά με απόψεις δικές του ή των άλλων.

3. Να εκφράζει την ουσία της πληροφόρησης που του δίνεται γραπτά η προφορικά στη δική του γλώσσα ή και αντίστροφα.

4. Να μετακωδικοποιεί το γραπτό ή προφορικό λόγο, που του μεταδίδεται, σε διαφορετικό ύφος, τόνο ή μορφή, όπως στις εξής περιπτώσεις : μια συνέντευξη να αποδοθεί σε μορφή κειμένου, ένα μήνυμα σε τόνο αυστηρό να μεταδοθεί πάλι σε τόνο ήπιο και φιλικό, ένα κείμενο που σχολιάζει ένα γεγονός σε ύφος ειρωνικό να αποδοθεί σε ύφος ουδέτερο.

Για να μπορεί όμως, ο μαθητής του λυκείου να κάνει αυτή τη μετακωδικοποίηση τόνου και ύφους και γενικότερα για να μπορεί να αποδίδει το σωστό τόνο και ύφος στο λόγο που παράγει, πρέπει να μπορεί να διακρίνει και να παράγει :

5. Συναισθηματική έμφαση στον προφορικό λόγο με στοιχεία όπως τις επιφωνηματικές εκφράσεις, επαναλήψεις στοιχείων που δηλώνουν επιτακτικό βαθμό, τονισμό στο βοηθητικό ρήμα, επιτακτικά επιρρήματα και επίθετα, επιτακτική χρήση ερωτηματικών και αρνητικών τύπων προτάσεων, επιφωνηματικές και ρητορικές ερωτήσεις κ.λπ.

6. Γλωσσικές λειτουργίες που δηλώνουν συναισθηματική κατάσταση όπως την απογοήτευση και λύπη, αποδοκιμασία και αποδοχή, έκπληξη και ανησυχία, προθυμία κι απροθυμία κ.λπ.

Ακόμα, προκειμένου να μπορεί ο μαθητής του λυκείου να συμμετέχει εποικοδομητικά σε μια συζήτηση πρέπει να μπορεί :

7. Να εισάγει ένα θέμα συζήτησης χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα γλωσσικά/φωνητικά στοιχεία.

8. Να συμβάλει στη διεξαγωγή της συζήτησης με τους εξής τρόπους :

8.1. Να δίνει τα κατάλληλα λεκτικά / φωνητικά σήματα που δείχνουν ότι προσέχει τον συνομιλητή του.

8.2. Να συνεχίζει τη συζήτηση με το να προσθέτει, να αξιολογεί, να δίνει παραδείγματα κ.λπ., ή να μπορεί να αλλάξει θέμα χρησιμοποιώντας εκφράσεις όπως by the way, incidentally κ.λπ.

9. Να τελειώνει ένα θέμα στη συζήτηση ή τη συζήτηση ολόκληρη, με τα κατάλληλα σήματα και γλωσσικές λειτουργίες.

Τέλος, προκειμένου να μπορεί ο μαθητής του λυκείου να παράγει συνεχή συνεκτικό λόγο πρέπει να μπορεί :

10. Να χρησιμοποιεί λογικά - συνδετικά στοιχεία (rhetoric devices), όπως συνδέσμους (αντιθετικούς, συμπερασματικούς, υποθετικούς, προσθετικούς, εναλλακτικούς), αναφορικές προτάσεις, μετοχές (present and past participle constructions), προτάσεις κατά παράθεση κ.λπ.

Γ. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ :

Ο μαθητής της Α' λυκείου πρέπει να μπορεί :

1. Να αναφέρει γεγονότα με σκοπό να πληροφορήσει.

2. Να διηγείται επεισόδια ή ιστορίες εκφράζοντας και την ψυχολογική του στάση απέναντι στα γεγονότα.

3. Να εκφράζει περιέργεια για κάτι, ελπίδα ή προσμονή για ένα ευχάριστο γεγονός.

4. Να εκφράζει σφοδρές του επιθυμίες.

5. Να εκφράζει προθυμία ή απροθυμία να εκτελέσει εντολές.

6. Να δέχεται ή να απορρίπτει προτάσεις άλλων και να αντιπροτείνει.

7. Να δίνει ευχές γενικά, και ειδικότερα σε διάφορες κοινωνικές εκδηλώσεις και περιστάσεις.

8. Να δίνει και να δέχεται συλλυπητήρια.

9. Να προσκαλεί, να δέχεται και να απορρίπτει προσκλήσεις δίδοντας κατάλληλες δικαιολογίες.

10. Να προσφέρει κάτι και να δέχεται ή να απορρίπτει προσφορά κάποιου αντικειμένου ή τη βοήθεια κάποιου.

11. Να κάνει και να δέχεται φιλοφρονήσεις.

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Ο μαθητής της Β' λυκείου πρέπει να μπορεί :

1. Να εκφράζει γενικεύσεις και να εντάσσει σε αυτές και ειδικότερες περιπτώσεις.

2. Να εκφράζει υποθέσεις και να παρουσιάζει αποδείξεις προκειμένου να λύσει κάποιο πρόβλημα.

3. Να εκφράζει τις προβλέψεις του για μελλοντικά γεγονότα και να τις υποστηρίζει με βάση γεγονότα και καταστάσεις του παρελθόντος και του παρόντος.

4. Να μεταφέρει συζητήσεις και να σχολιάζει το περιεχόμενό τους εκφράζοντας και τη δική του άποψη.

5. Να εκφράζει πως αισθάνεται αυτός ή άλλος, πριν ή αφού συμβεί ένα σημαντικό γεγονός.

6. Να εκφράζει αισιοδοξία ή απαισιοδοξία, ανακούφιση, ανησυχία, φόβο ή στενοχώρια για διάφορα γεγονότα της προσωπικής του ζωής ή του κοινωνικού συνόλου.

7. Να εκφράζει ανυπομονησία, δυσαρέσκεια ή θυμό για διάφορα γεγονότα ή καταστάσεις.

8. Να παραπονείται και να κατηγορεί άλλους για κάτι εξηγώντας τους λόγους και να υπερασπίζεται τον εαυτό του όταν κατηγορείται.

9. Να εκφράζει το θαυμασμό του για πρόσωπα, γεγονότα ή αντικείμενα και να τον αιτιολογεί.

10. Να εκφράζει την απογοήτευσή του για καταστάσεις και γεγονότα που δεν εξελίχθηκαν σύμφωνα με τις προσδοκίες του.

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Ο μαθητής της Γ' λυκείου πρέπει να μπορεί :

1. Να εκφράζει τις απόψεις του για ένα ζήτημα και να τις ενισχύει με επιχειρήματα.

2. Να διατυπώνει τις αιτίες και τις συνέπειες γεγονότων.

3. Να πραγματεύεται και να συγκρίνει διαφορετικές λύσεις σε συγκεκριμένα ζητήματα.

4. Να εκφράζει τις επιφυλάξεις του για ένα ζήτημα και να τις αιτιολογεί.

5. Να πληροφορεί για σοβαρά ζητήματα ή γεγονότα αναλύοντάς τα.

6. Να συμφωνεί και να ενισχύει ή να διαφωνεί με τις απόψεις άλλων.

7. Να δέχεται ή να ανασκευάζει κριτική άλλων στις απόψεις ή στα έργα άλλων.

6. Ο σκοπός και η διδακτέα ύλη του μαθήματος των Γαλλικών όλων των τάξεων του Ημερήσιου Λυκείου Γενικής Κατεύθυνσης, όπως προβλέπεται από το άρθρο 2 των Π. Δ/των 826/79, 827/79 και 922/80 αντικαθίσταται ως εξής :

«Σκοπός, ειδικοί στόχοι, θέματα, λεξιλόγιο, γραμματική: όπως ορίζονται για το γυμνάσιο από την παράγραφο 7 του άρθρου 1 του παρόντος διατάγματος.

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ :

Α' ΤΑΞΗ

Ο μαθητής της Α' τάξης λυκείου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες :

Αρνούμαι να επανέλθω σ' ένα θέμα που θεωρώ λήξαν (refuser dispense), ζητώ άδεια - συγκατάθεση (demander permission), ζητώ να κάνει κάτι κάποιος άλλος (demander à autrui de faire quelque chose), ζητώ από κάποιον να κάνει κάτι (demander à quelqu'un de faire quelque chose), ζητώ (demander) ζητώ από κάποιον να κάνει κάτι (demander à qq'un de faire qqchose), ζητώ να κάνει κάτι κάποιος άλλος (demander à autrui de faire quelque chose), ζητώ το λόγο (demander la parole), απαιτώ την πραγματοποίηση για κάτι (demander-devoir), εκφράζω τη θέληση να κάνει κάποιος άλλος κάτι (demander à autrui), αποτρέπω (deconseiller), παρουσιάζω κάποιον (présenter qq' un), προσκαλώ (inviter), παρουσιάζω κάτι σαν αδύνατο (présenter qqchose comme impossible), απαριθμώ (énumérer), δίνω πληροφορίες για κάποιο γεγονός (informer sur un fait), προτείνω (proposer-suggérer), παραγγέλω - διατάζω (ordonner), δίνω υπόσχεση (promettre), ζητώ εχεμύθεια (demander de ne pas transmettre), ζητώ επιδοκιμασία (démander d'approuver), παρουσιάζω κάτι σαν αληθινό - σαν αναγκαίο - σαν βέβαιο (présenter qqc comme vrai-comme nécessaire comme certain) εξουσιοδοτώ - επιτρέπω (autoriser autrui à faire lui - même permettre) προειδοποιώ - απειλώ - φοβερίζω (menacer d' une sanction), υποχρεώνομαι να δεχτώ παρά τη θέλησή μου μία κατάσταση (se résigner), ζητώ τη γνώμη κάποιου (demander avis), εκτιμώ - αξιολογώ (juger-évaluer-apprécier) επισημαίνω - υπογραμμίζω (insister - soulinger-noter - signaler), σχολιάζω (commenter), εκφράζω επιφυλάξεις (exprimer des réticences), αποπέμπω - διώχνω (renvoyer), ζητώ εξηγήσεις (demander des explications), απαγορεύω (interdire), προβλέπω (prévoir), εκφράζω λύπη (exprimer des regrets), συγκρίνω (comparer), εκφράζω άγνοια (exprimer son ignorance), σιγουρεύομαι για κάτι (se rassurer), καθησυχάζω (rassurer), παρουσιάζω κάτι σαν ενδεχόμενο - σαν πιθανό (présenter qqchose comme apparent-comme possible), ζητώ προτάσεις (demander propositions d'actions), ικετεύω (supplier), εκφράζω ευχή - ελπίδα exprimer espoir - souhait), ζητώ συγγνώμη (demander de pardonner).

Β' ΤΑΞΗ

Ο μαθητής της Β' λυκείου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες :

Αρνούμαι να επανέλθω σ' ένα θέμα που θεωρώ λήξαν (refuser dispense), ζητώ απαλλαγή (demander de ne pas faire), ζητώ να κάνει κάτι κάποιος άλλος (demander à autrui de faire quelque chose), ζητώ από κάποιον να κάνει κάτι (demander à quelqu'un de faire quelque chose), ζητώ (demander), ζητώ από κάποιον να κάνει κάτι (demander à qq'un de faire qqchose), ζητώ να κάνει κάτι κάποιος άλλος (demander à autrui de faire quelque chose), ζητώ το λόγο (demander la parole), απαιτώ την πραγματοποίηση για κάτι (demander-devoir), εκφράζω τη θέληση να κάνει κάποιος άλλος κάτι (demander à autrui), συνιστώ (recommander), παρουσιάζω κάποιον (présenter qq'un), προσκαλώ (inviter), παροτρύνω (encourager), παρουσιάζω κάτι σαν αδύνατο (présenter qqchose comme impossible), απαριθμώ (énumérer), δίνω πληροφορίες για κάποιο γεγονός (informer sur un fait), προτείνω (proposer-suggérer), παραγγέλω-διατάζω (ordonner), δίνω υπόσχεση (promettre), συγχαίρω (féliciter-se), αυτοκατηγορούμαι (s'accuser), ζητώ εχεμύθεια (demander de ne pas transmettre), ζητώ επιδοκιμασία (demander d'approuver), παρουσιάζω κάτι σαν αληθινό - σαν αναγκαίο - σαν βέβαιο (présenter qqc comme vrai-comme nécessaire-comme certain) εξουσιοδοτώ-επιτρέπω (autoriser autrui à faire lui-même permettre), προειδοποιώ (menaser d'une sanction), απειλώ - φοβερίζω (menacer d'une sanction), υποχρεώνομαι να δεχτώ παρά τη θέλησή μου μία κατάσταση (se résigner), ζητώ τη γνώμη κάποιου (demander avis), επισημαίνω - υπογραμμίζω (insister - soulinger - noter - signaler), αποπέμπω - διώχνω (renvoyer), ζητώ εξηγήσεις (demander des explications), απαγορεύω (interdire), εκφράζω λύπη (exprimer des regrets), συγκρίνω (comparer), εκφράζω άγνοια (exprimer son ignorance), σιγουρεύομαι για κάτι (se rassurer), καθησυχάζω (rassurer), κάνω κρίσεις (critiquer), παρουσιάζω κάτι σαν ενδεχόμενο - σαν προφανές - σαν πιθανό (présenter qqchose comme apparent-comme probable-comme possible), ζητώ προτάσεις (demander propositions d'actions), εκφράζω ευχή - ελπίδα (exprimer espoir-souhait).

Γ' ΤΑΞΗ

Ο μαθητής της Γ' τάξης λυκείου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες :

Αρνούμαι να επανέλθω σ' ένα θέμα που θεωρώ λήξαν (refuser dispense), ζητώ άδεια - συγκατάθεση (demander permission), ζητώ απαλλαγή (demander de ne pas faire), ζητώ να κάνει κάτι κάποιος άλλος (demander à autrui de faire quelque chose), ζητώ από κάποιον να κάνει κάτι (demander à quelqu'un de faire quelque chose), ζητώ από κάποιον να κάνει κάτι (demander à qq'un de faire qqchose), ζητώ να κάνει κάτι κάποιος άλλος (demander à autrui de faire quelque chose), ζητώ το λόγο (demander la parole), απαιτώ την πραγματοποίηση για κάτι (demander-devoir), εκφράζω τη θέληση να κάνει κάποιος άλλος κάτι (demander à autrui), συνιστώ (recomander), αποτρέπω (déconseiller), προσκαλώ (inviter), παροτρύνω (encourager), παρουσιάζω κάτι σαν αδύνατο (présenter qqchose comme impossible), απαριθμώ (énumérer), δίνω πληροφορίες για κάποιο γεγονός (informer sur un fait), προτείνω (proposer-suggérer), εκφράζω απέχθεια (exprimer le dégoût), παραγγέλω-διατάζω (ordonner), δίνω υπόσχεση (promettre), διαμαρτύρομαι - αποδοκιμάζω (désapprouver - reprocher - protester), συγχαίρω (felicier-sa), αυτοκατηγορούμαι (s'accuser), ζητώ εχεμύθεια (demander de ne pas transmettre), ζητώ επιδοκιμασία (demander d'approuver), παρουσιάζω κάτι σαν αληθινό - σαν αναγκαίο - σαν βέβαιο - σαν απίθανο (présenter qqc comme vrai-comme nécessaire - comme certain-comme improbable), εξουσιοδοτώ - επιτρέπω (autoriser autrui à faire lui-même permettre), προειδοποιώ (menaser d'une sanction), απειλώ - φοβερίζω (menacer d'une sanction), υποχρεώνομαι να δεχτώ παρά τη θέλησή μου μία κατάσταση (se résigner), ζητώ τη γνώμη κάποιου (demander avis), εκτιμώ - αξιολογώ (juger - évaluer - apprécier), επισημαίνω - υπογραμμίζω (insister-soulinger - noter - signaler), εκφράζω επιφυλάξεις (exprimer des réticences), αποπέμπω - διώχνω (renvoyer), ζητώ εξηγήσεις (demander des explications), προβλέπω (prevoir), εκφράζω λύπη (exprimer de regrets), συγκρίνω (comparer), εκφράζω άγνοια (exprimer son ignorance), σιγουρεύομαι για κάτι (se rassurer), καθησυχάζω (rassurer), κάνω κρίσεις (critiquer), παρουσιάζω κάτι σαν ενδεχόμενο - σαν προφανές - σαν πιθανό (présenter qqchose, comme apparent - comme probable - comme possible),

ζητώ προτάσεις (demander propositions d'actions) ικετεύω (supplier), εκφράζω ευχή - ελπίδα (exprimer espoir - souhait), ζητώ συγγνώμη (demander de pardonner).

Υλικό :

Επιλέγονται κατά περίσταση αποσπάσματα από εφημερίδες και περιοδικά, διαφημίσεις, τίτλοι από άρθρα, ετικέτες προϊόντων (φάρμακα, καλλυντικά, κ.λπ.), πανώ, πινακίδες, έντυπα, μικρές αγγελίες, άρθρα επαγγελματικού ενδιαφέροντος, συνεντεύξεις, αυθεντικά ακουστικά, ερεθίσματα, λεζάντες, αποσπάσματα λογοτεχνικών κειμένων με διαδικασίες που σέβονται απόλυτα τη συνήθη αυθεντική λειτουργία της λογοτεχνίας στον κοινωνικό χώρο. Αυτό σημαίνει ότι το λογοτεχνικό απόσπασμα χρησιμοποιείται ως δείγμα εντέχνου λόγου και όχι ως υλικό διδ/λίας του κοινού λόγου. Συνταγές. Οδηγίες χρήσεως προϊόντων.

Τεχνικές :

Κέντρο της διδακτικής διαδικασίας είναι ο μαθητής. Ευνοείται η εργασία κατά ομάδες για επικοινωνία μεταξύ των μαθητών. Ο καθηγητής συντονίζει την εργασία των μαθητών. Οι στόχοι του μαθήματος υλοποιούνται μέσα από περιστάσεις αυθεντικές επικοινωνίας και που μπορεί να είναι jeux de roles, simulation (θεατροποίηση), Brain storming. Οι μαθητές υποδύονται κοινωνικούς ρόλους, κρατούν σημειώσεις από αυθεντικά δείγματα προφορικού ή γραπτού λόγου και οδηγούνται σε παραγωγή λόγου που να ενεργοποιεί την ύλη και το υλικό. Δεν αποκλείεται το παιγνίδι από τις τεχνικές δ/λίες στο λύκειο.

7. Ο σκοπός και η διδακτέα ύλη του μαθήματος των Θρησκευτικών της Γ' τάξης λυκείου Γενικής Κατεύθυνσης, όπως ορίζεται από το άρθρο 2 του Π. Δ/τος 826/79 (ΦΕΚ 240, τ. Α', 23.10.79, σελίδες 2385-2387), αντικαθίσταται ως εξής :

1. Σκοπός :

Το μάθημα αποβλέπει στο να προετοιμάσει τους μαθητές με εφόδια την ποιότητα και τη δυναμική που διαθέτει το Ορθόδοξο χριστιανικό ήθος, για να γίνουν αληθινοί άνθρωποι, με ελεύθερο φρόνημα, δημοκρατικότητα, δημιουργικοί, κοινωνικοί και ακέραιοι, ριζωμένοι για όλα αυτά στη ζωή του Χριστού. Ο σκοπός θα επιτευχθεί, όταν οι μαθητές ευαισθητοποιηθούν μπροστά στα σύγχρονα προβλήματα και με υπεύθυνο κριτικό φρόνημα αναλάβουν ελεύθερα και έμπρακτα τις ευθύνες τους στη ζωή, προσβλέποντες από σήμερα στο όραμα ενός καλύτερου και χαρούμενου κόσμου, στον οποίο και οι ίδιοι θα ζήσουν αφού συμβάλλουν στη δημιουργία του.

II. Διδακτέα ύλη :

Διατίθεται μία ώρα διδασκαλίας την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΗΘΙΚΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ :

1. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΗΘΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ. (Ορισμός Ηθικής - Υπάρχει σταθερός κώδικας ηθικής; - Αυτά που δοκίμασε και διαφύλαξε η ανθρωπότητα - Πηγές της Ηθικής και της Χρ. Ηθικής - Σύγκριση).

2. ΤΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΡ. ΗΘΙΚΗΣ. (Ορθόδοξο ήθος και πνευματικότητα - Η αξία του προτύπου : Ιησούς Χριστός - Οι εντολές του Ι. Χριστού).

Κεφάλαιο Α'

Προϋποθέσεις της Ηθικής Ζωής.

3. Η ΗΘΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ (Ιδιάζον γνώρισμα του ανθρώπου - Το υποσυνείδητο και η σημασία του στη ζωή μας - Μορφές συνείδησης - Γνωρίσματα υγιούς συνείδησης).

4. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΣΤΗΝ ΗΘΙΚΗ ΖΩΗ. (Τι είναι κίνητρο και ο ρόλος του στη ζωή μας - Μηχανισμοί άρνησης : Φυγή με άρνηση, διαστροφή, αποχώρηση, επίθεση, συμβιβασμός με πραγματικότητα - Η αγαθή προαίρεση - Το αίτημα ειλικρίνειας και γνησιότητας - Η μάστιγα της υποκρισίας - Αυτογνωσία και ταπείνωση).

5. ΠΟΣΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ; (Ελευθερία βούλησης, περιορισμός στην πράξη - Αυταρχία, ετεραρχία - Η σπουδαιότητα προσωπικής μαρτυρίας - Η Χριστιανική θεώρηση της ελευθερίας - Ο αγώνας για την κατάκτηση της ελευθερίας - Προσωπική και συλλογική).

Κεφάλαιο Β'

Θεμελιώδεις αφετηρίες, επιδιώξεις και εκφράσεις της Ηθικής ζωής.

6. ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ. (Πάντοτε επίκαιρο ερώτημα - Ο Ηδονισμός και ο Φροϋδισμός ως αδιέξοδα - Που υπάρχει η ευτυχία και πως αυτή πρέπει να ορίζεται; - Το λίγο ή το πολύ : ποιό κάνει την ευτυχία;).

7. Η ΔΙΨΑ ΓΙΑ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΗ. (Ψυχολογικές και κοινωνικές μορφές του φαινομένου - Χαρακτηριστικό παράδειγμα - Ο αντιανθρωπισμός του Νιτσεϊσμού - Κατά βάθος ο άνθρωπος αναζητά την καταξίωση της ύπαρξής του - Η αξιοπρέπεια είναι αυτή που ικανοποιεί τον άνθρωπο χωρίς να δημιουργεί αντιθέσεις).

8. ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ. (Ατομική και κοινωνική συμπεροντολογία - Μήπως μόνο η δημιουργία που πετυχαίνει κανείς κατά τα χαρίσματά του, είναι το ζητούμενο; Οικοδομή κοινωνίας).

9. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΗΘΙΚΟΤΗΤΑΣ. (Η πνευματική ζωή. Διαφοροποίηση από τα ζώα - Ζωντανή συμμετοχή στην κοινή λατρεία και προσευχή - Η προσευχή κορυφαία εκδήλωση του ανθρώπινου πνεύματος - Η «ασκητικότητα» ως άθλημα και τέχνη ζωής).

10. ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΓΝΗΣΙΟΤΗΤΑΣ. (Το τρίπτυχο της γνησιότητας : Η πίστη είναι τόλμημα. Η ελπίδα είναι δύναμη. Η αγάπη είναι ζωή).

Κεφάλαιο Γ'

Κρίσιμες Υπαρξιακές Καταστάσεις.

11. ΜΟΝΑΞΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΚΩΝΙΣΜΟΣ. (Είναι θετική προσπάθεια για την υπέρβασή τους ή κατά διαστήματα εκούσια μόνωση : Προβλήματα επικοινωνίας των ανθρώπων σήμερα - Μαζικά μέσα επικοινωνίας ή αποξένωσης; - Μονόλογος σιωπής - Σωστή εσωτερική ζωή - Πνευματικός διάλογος).

12. Ο ΑΛΛΟΤΡΙΩΜΕΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ. (Αποπροσωποίηση, μαζοποίηση, ο άνθρωπος νούμερο και εξάρτημα - Είναι λύση ή φυγή σε αδιέξοδους κόσμους; - Ναρκωτικά κ.α.)

13. ΤΟ ΑΓΧΟΣ ΚΑΙ Η ΑΓΩΝΙΑ. (Στοιχεία του πολιτισμού μας - Προέκταση, το αγωνιώδες ερώτημα : η ύπαρξή μας ανάμεσα στο μηδέν και την αιωνιότητα - Η αμαρτία, ως αστοχία, νόσος και νοθεία ζωής - Η παρουσία νοήματος).

Κεφάλαιο Δ'

Κοινωνικά Αιτήματα της Ηθικής Ζωής.

14. ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ. (Η δίκαιη κατανομή των αγαθών της γης - Πλούσιοι και φτωχοί του κόσμου, έθνη και άτομα και η απολαβή τους σε κατάσταση μόνιμης ειρήνης - Πυρετός εξοπλισμών - Αίτηση του Ευαγγελίου : στράτευση και αγώνες για κοινωνική δικαιοσύνη).

15. Ο ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΟΣ ΩΣ ΑΔΕΛΦΟΣ Α' (Ισοτιμία στις θρησκευτικές, κοινωνικές, φυλετικές κ.α. διακρίσεις - Η πίστη αυτή και η διακήρυξη το ισχυρότερο όπλο έναντι σε κάθε είδους ρατσισμό - Έμπρακτη διακονία).

16. Ο ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΟΣ ΩΣ ΑΔΕΛΦΟΣ Β' (Όλοι οι άνθρωποι δικαιούνται να έχουν «ζωήν και περισσόν» - Ίσα δικαιώματα, όχι προνόμια - Το πιο φτηνό πράγμα σήμερα λογίζεται ο άνθρωπος - Αίματα παντού - Το πρόβλημα του υπερπληθυσμού και η εκμετάλλευσή του απ' τις αντικοινωνικές δυνάμεις).

17. ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. (Της δικής μας και των άλλων - Φόνος, αυτοκτονία, αυτοθυσία, ευθανασία, θανατική ποινή - Το φρικτό των βασανιστηρίων).

18. ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΣΩΜΑ. (Δύο θέσεις : η λατρεία του, η περιφρόνησή του - Η εναθρώπηση του Θεού βεβαιώνει την ιερότητα του σώματος - Ικανοποίηση όλων των αναγκών του).

19. ΤΑ ΔΥΟ ΦΥΛΑ. (Ο άνθρωπος είναι άνδρας και γυναίκα - Η γενετήσια λειτουργία, ο έρωτας, η ισοτιμία των φύλων - Προγαμιαίες σχέσεις - Παραστρατήματα).

20. ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Α' (Προετοιμασία - Σχέσεις συζύγων - Παρεμβάσεις των γονέων στο νέο αντρόγυνο - Η ρουτίνα - Απαιτήσεις και παραχωρήσεις Θ- Θα κάνω τη ζωή μου ή θα κάνουμε τη ζωή μας ευχάριστη;).

21. ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Β' (Οι εργασίες του σπιτιού - Τα παιδιά : χαρές, θυσίες, ευθύνες, οικογενειακός προγραμματισμός, εξωσυζυγικές σχέσεις - Διαζύγιο).

22. ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ. (Τύραννος ή συμπαραστάτης ; —'Αντρο δειλών ή μοναδικό πεδίο συνεργασίας για πρόοδο και ευημερία; —Η Δημοκρατία μοναδικό πολίτευμα που ταιριάζει στον άνθρωπο — Η ανάμιξη στα κοινά και την πολιτική — Πολιτικοποίηση – κομματικοποίηση — Γιατί ανέρχονται οι ανάξιοι; — Ο μύθος των δέντρων από το βιβλίο των Κριτών — Η αγάπη προς την Πατρίδα).

23. ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ. (Αγωνίες και αγώνας των πιστών για την επικράτηση της ειρήνης στον κόσμο — Όχι μόνο ευχολόγιο — Διαμαρτυρία και συμμετοχή σε ειρηνιστικές εκδηλώσεις, συνέδρια, κ.α. — Αγώνας ενάντια στη βία).

24. Η ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΚΑΤΑ ΧΡΙΣΤΟΝ» ΑΛΛΑΓΗ ΤΩΝ ΑΡΝΗΤΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΘΕΣΜΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ. (Τι είναι δομές και θεσμοί. Δομική και θεσμική παρουσία του κακού μέσα στην ιστορία π.χ. Καταπιεστικά σχήματα εξουσίας, δουλεία, υποτίμηση γυναίκας, εκμετάλλευση οικονομικών πόρων και Λαών, ταύτιση δικαίου με νομοθεσία, νομικά κατωχυρωμένα προνόμια, ισχυρών κ.α. Ευθύνη και στράτευση των χριστιανών, ατομική και συλλογική).

25. Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. (Πατρίδα συναδέλφωσης λαών και χώρος συντριβής ειδώλων που μαστίζουν τη ζωή).

8. Από τη διδακτέα ύλη του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας – 3ης δέσμης της Γ' τάξης Ημερήσιου Λυκείου Γενικής Κατεύθυνσης, όπως ορίζεται από την παράγραφο 3 του άρθρου 7 του Π.Δ/τος 91/84 (ΦΕΚ 35, τ. Α', 23.3.84, σελίδα 375), διαγράφεται η υποπαράγραφος «2. Ομήρου Ιλιάδα» και τροποποιούνται οι διατιθέμενες ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας του «Ανθολογίου αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων» ως εξής :

«4. Ανθολόγιο αρχαίων ελλήνων συγγραφέων : διδάσκεται 2 ώρες την εβδομάδα από 1 Δεκεμβρίου μέχρι 31 Μαρτίου και 5 ώρες από 1 Απριλίου μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων».

9. Η διδακτέα ύλη του μαθήματος των Μαθηματικών Ι – 1ης δέσμης της Γ' τάξης Ημερήσιου Λυκείου Γενικής Κατεύθυνσης, όπως ορίζεται από την παρ. 3 του άρθρου 7 του Π.Δ/τος 91/84 (ΦΕΚ 35, τ. Α', 23.3.84, σελίδες 376 - 377), τροποποιείται μόνο ως προς τις διατιθέμενες ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας ως εξής :

«Ι. 'Αλγεβρα : Διατίθενται 3 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων».

«ΙΙ. Αναλυτική γεωμετρία και στοιχεία ανάλυσης : Διατίθενται 5 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων».

10. Η διδακτέα ύλη του μαθήματος των Φιλοσοφικών της Γ' τάξης του Ημερήσιου Λυκείου Γενικής Κατεύθυνσης, όπως ορίζεται από το άρθρο 1 του Π.Δ/τος 895/78 (ΦΕΚ 214, τ. Α', 7.12.78) αντικαθίσταται ως εξής :

«Διδακτέα ύλη

α) Εισαγωγή στη Φιλοσοφία

β) Διάγραμμα ιστορίας της Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας.

γ) Στοιχεία τυπικής λογικής : (Γλώσσα και λόγοι – Η έννοια – Η κρίση – Ο συλλογισμός – Οι λογικές αρχές – Κριτική των λογικών αρχών – Η τυπική ορθότητα της σκέψης – Γνώση και πραγματικότητα).

δ) Τα βασικά ερωτήματα της γνωσιολογίας : (Το πρόβλημα της ουσίας – Το πρόβλημα της δυνατότητας – Το πρόβλημα της πηγής).

ε) Γενική θεωρία της επιστήμης : (Τα επιστημολογικά εμπόδια – Η έννοια της αλήθειας στην επιστήμη – Γνώση ενορατική και γνώση διάμεση – Ανάλυση και σύνθεση – Τέλεια και ατελής επαγωγή – Στοιχεία μεθοδολογίας των φυσικών επιστημών – Στοιχεία μεθοδολογίας των επιστημών του ανθρώπου)».

11. Η διδακτέα ύλη του μαθήματος της ξένης γλώσσας της 5ης δέσμης της Γ' τάξης Ημερήσιου Λυκείου Γενικής Κατεύθυνσης, όπως ορίζεται από την παράγραφο 3 του άρθρου 7 του Π.Δ/τος 91/84 (ΦΕΚ 35, τ. Α', 23.3.84, σελίδες 379 - 381), αντικαθίσταται ως εξής :

«ΙΒ' ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ (Αγγλικά – Γαλλικά) – 5ης δέσμης.

Διατίθενται 3 ώρες την εβδομάδα από την αρχή μέχρι το τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων.

Διδακτέα ύλη :

Είναι η προβλεπόμενη από τις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 2 του παρόντος Π. Διατάγματος για τη διδασκαλία του μαθήματος της Ξένης γλώσσας στη Γ' τάξη του Ημερήσιου Λυκείου Γενικής Κατεύθυνσης».

Στον ίδιο Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και την εκτέλεση του παρόντος.

Αθήνα, 15 Σεπτεμβρίου 1984

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΕΤΡΟΣ ΜΩΡΑΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ